

ภานินี ปัญญาการ, อรทัย สุวรรณไชยรบ, ศิริประภา กอแก้ว, กชพร วรรณพันธ์, นัทธพงศ์ อินทร์ครอง, กวินนา เกิดสูง, ภัณฑิลา ทวีวิทยาการ
ทีมตระหนักรูสถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 47 ระหว่างวันที่ 24-30 พฤศจิกายน 2562 ทีมตระหนักรู
สถานการณ์ กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคไอกรน 2 เหตุการณ์

จังหวัดบึงกาฬ พบผู้ป่วยโรคไอกรน 1 ราย เพศหญิง อายุ 4 เดือน ที่อยู่ขณะป่วย หมู่ที่ 8 ตำบลหนองเล็ง อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ เริ่มป่วยวันที่ 25 ตุลาคม 2562 ด้วยอาการไอคล้ายไข้หวัด มารดาจึงพาไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองเล็ง สามวันต่อมาอาการไอไม่ดีขึ้น มารดาจึงพาไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโคกสะอาด วันที่ 2 พฤศจิกายน 2562 ยังมีอาการไอ จึงไปรับการรักษาที่คลินิกเอกชนในอำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ และมารดาพาผู้ป่วยมาพักอาศัยกับญาติที่บ้านนาเจริญเหนือ ตำบลหนองเล็ง สามวันต่อมาเริ่มมีอาการไอเป็นชุด มารดาจึงพาไปรับการรักษาที่คลินิกเอกชนในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2562 ผู้ป่วยเริ่มมีอาการไอเป็นชุด หายใจเหนื่อย มารดาจึงพาไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลบึงกาฬ แรกได้รับสัญญาณชีพ อุณหภูมิร่างกาย 36.5 องศาเซลเซียส ชีพจร 144 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 42 ครั้งต่อนาที ผลตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือด พบเม็ดเลือดขาว 35,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร โดยเป็นชนิดลิมโฟไซต์ร้อยละ 49 แพทย์ได้วินิจฉัยสงสัยโรคไอกรน จึงเก็บตัวอย่างคอตีบหลังโพรงจมูก ส่งตรวจด้วยวิธี RT-PCR ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2562 ผลพบเชื้อ *Bordetella pertussis* ประวัติได้รับวัคซีนรวมป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน เข็มที่ 2 ครบตามเกณฑ์ ความครอบคลุมวัคซีน คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน เข็มที่ 3 ในตำบลที่ผู้ป่วยอาศัยเท่ากับ ร้อยละ 96.47 ผู้ป่วยรายนี้มีผู้สัมผัสร่วมบ้าน 5 ราย ได้รับวัคซีนครบ 4 ราย ไม่ทราบประวัติ 1 ราย ผู้สัมผัสทุกรายไม่มีอาการทางคลินิก ได้ให้ยาปฏิชีวนะแก่ผู้สัมผัสทั้งสิ้น 5 ราย

จังหวัดปทุมธานี พบผู้ป่วย 1 ราย เพศชาย อายุ 1 เดือน ขณะป่วยอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลท้ายเกาะ อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี

เริ่มป่วยวันที่ 16 พฤศจิกายน 2562 ด้วยอาการไอเป็นชุด อาเจียนหลังไอ วันต่อมาผู้ปกครองจึงพาไปรับการรักษาที่คลินิกเอกชนแห่งหนึ่งในอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี วันที่ 20 พฤศจิกายน 2562 ไปรับการรักษาที่คลินิกเอกชนย่านนวนคร 5 วันต่อมาไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ในอำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี วันที่ 26 พฤศจิกายน 2562 ยังคงอาการไอเป็นชุด อาเจียนหลังไอ หายใจติดขัดหน้าเขียวเนื่องจากขาดออกซิเจน ผู้ปกครองจึงพาไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลปทุมธานี แพทย์วินิจฉัยสงสัยโรคไอกรน และเก็บตัวอย่างคอตีบหลังโพรงจมูกส่งตรวจด้วยวิธี RT-PCR ณ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2562 ผลพบเชื้อ *Bordetella pertussis* แพทย์จ่ายยา Azithromycin และทำการแยกผู้ป่วยในห้องแยก ขณะนี้อาการดีขึ้นตามลำดับ มีประวัติการได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรค และวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี เข็มที่ 1 เมื่อแรกเกิด ยังไม่ถึงกำหนดรับวัคซีนรวมป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน เข็มที่ 1 จากการสอบสวนโรค พบว่าบ้านผู้ป่วยเป็นครอบครัวใหญ่ อาศัยอยู่ร่วมกัน 11 คน (รวมผู้ป่วย) โดยมีผู้ที่มีอาการไอนาน 1 สัปดาห์แต่ไม่มีอาการอื่นร่วม 1 ราย ไม่ได้เก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ แต่ได้ให้การรักษาเบื้องต้นโดยยา erythromycin แล้ว ผู้ป่วยมีผู้สัมผัสร่วมบ้านเป็นเด็กวัยเรียน 2 คน ที่โรงเรียนของทั้งสองคนไม่มีนักเรียนที่ป่วยด้วยอาการเข้าได้กับโรคไอกรน ความครอบคลุมวัคซีนรวมป้องกัน โรคคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน เข็มที่ 3 ในตำบลที่ผู้ป่วยอาศัยเท่ากับ ร้อยละ 95

สถานการณ์ต่างประเทศ

สถานการณ์การระบาดของเชื้อแบคทีเรีย *Escherichia coli* ในผักกาดโรเมน (romaine lettuce) รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา วันที่ 27 พฤศจิกายน 2562 ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของสหรัฐอเมริกา (CDC) รายงานว่าพบผู้ป่วยเพิ่มอีก 27 ราย

ในเหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อแบคทีเรีย *Escherichia coli* ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับผักกาดโรเมนที่ปลูกในบริเวณใกล้เคียงกับเมือง Salinas รัฐ California ในการระบาดครั้งนี้พบผู้ป่วยแล้ว 67 ราย จากทั้งหมด 19 รัฐ ซึ่งใน 3 รัฐ เป็นรายงานการพบผู้ป่วยรายแรกของพื้นที่ รัฐ Wisconsin มีรายงานผู้ป่วยสูงสุด จำนวน 21 ราย รองลงมาคือ รัฐ Ohio 12 ราย รัฐ Maryland และ California มีรายงานการพบผู้ป่วยรัฐละ 4 ราย

ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของสหรัฐอเมริกา (CDC)

แนะนำให้ให้ผู้บริโภครับประทานผักกาดโรเมนที่ปลูกในเมือง Salinas รัฐ California และในภูมิภาคนี้ และไม่ให้ผู้ค้าปลีกนำผักกาดโรเมนที่ปลูกในพื้นที่ดังกล่าวมาจำหน่าย ซึ่งผักกาดโรเมนเกือบทั้งหมดปลูกในภูมิภาคนี้ ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของสหรัฐอเมริกา (CDC) จึงมีคำแนะนำไม่รับประทานผักกาดโรเมนขณะนี้ มีผู้ป่วย 39 ราย กำลังได้รับการรักษาอยู่ในโรงพยาบาล ในจำนวนนี้ 6 ราย มีภาวะไตวาย แต่ยังไม่มียาแผนการรักษา (แหล่งข้อมูล: รายงานจากเว็บไซต์ CIDRAP)

รายงานโรค
ที่ต้องเฝ้าระวัง

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 47

Reported cases of diseases under surveillance 506, 47th week

✉ sget506@yahoo.com

กลุ่มสารสนเทศทางระบาดวิทยา กองระบาดวิทยา

Epidemiological informatics unit, Division of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2562 สัปดาห์ที่ 47

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 47th week 2019

Disease	2019				Case* (Current 4 week)	Mean** (2014-2018)	Cumulative	
	Week 44	Week 45	Week 46	Week 47			2019	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	0	0	8	11	1
Influenza	6031	6961	5976	2512	21480	11806	363837	24
Meningococcal Meningitis	0	1	2	0	3	2	23	2
Measles	106	100	80	33	319	353	6029	21
Diphtheria	1	0	0	0	1	0	19	5
Pertussis	3	2	1	0	6	0	88	1
Pneumonia (Admitted)	4443	4766	4417	2259	15885	18237	230357	155
Leptospirosis	39	38	30	7	114	258	2006	28
Hand, foot and mouth disease	637	651	569	231	2088	3093	64742	1
Total D.H.F.	2632	2202	1606	432	6872	6973	121696	127

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานามัย กรุงเทพมหานคร และ กองระบาดวิทยา รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" มิใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)